DSM-5 Düzey 2 Bedensel Belirti Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *DSM-5 Düzey 2 Bedensel Belirti Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20195

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

DSM-5 Düzey 2 Bedensel Belirti Ölçe?i (SSSQ-2), Amerikan Psikiyatri Birli?i taraf?ndan yay?mlanan Mental Bozukluklar?n Tan?sal ve ?statistiksel El Kitab?'n?n Be?inci Bask?s? (DSM-5) çerçevesinde geli?tirilmi? bir öz bildirim arac?d?r. Bu ölçek, bireylerin ya?ad??? bedensel belirtilerin s?kl???n? ve bu belirtilere ba?l? olarak ortaya ç?kan s?k?nt? düzeyini de?erlendirmeyi amaçlar. Ölçe?in temel hedefi, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, Bedensel Belirti Bozuklu?u ve ili?kili bozukluklar?n ciddiyetini standardize edilmi? bir ?ekilde ölçme imkan? sunmakt?r. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, 2017 y?l?nda Sar?kavak, Bal?kç? ve Aydemir taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, psikometrik özelliklerinin incelenmesiyle Türk popülasyonunda kullan?ma sunulmu?tur.

Anahtar Kelimeler

DSM-5, **Bedensel Belirti**, **Düzey 2 Ölçek**, **Somatik Semptom**, **Uyarlama**, **Psikometri**, **Geçerlilik**, **Güvenilirlik**

Yazarlar

Talat Sar?kavak, Kadir Bal?kç?, Ömer Aydemir

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, DSM-5'te belirtilen somatik belirti ve ili?kili bozukluklar?n tan?sal sürecine yard?mc? olacak ?ekilde, bireylerin deneyimledi?i bedensel belirtilerin ?iddetini ve bu belirtilerle ili?kili s?k?nt? düzeyini nicel olarak ölçmektir. Düzey 2 ölçekler, spesifik bir belirti alan?n?n daha derinlemesine ve boyutlu olarak de?erlendirilmesini sa?layarak, temel tarama ölçeklerinden (Düzey 1) elde edilen pozitif sonuçlar?n takibinde kullan?l?r.

Ölçek, klinik uygulamada hastalar?n tedaviye yan?tlar?n? izlemek ve ara?t?rmalarda belirti yükünün de?i?imini kaydetmek için güçlü bir araç sunar. Türk kültürüne özgü dilsel ve kültürel adaptasyon süreçleri, ölçe?in Türkiye'deki popülasyonlar aras?nda geçerli ve güvenilir sonuçlar vermesini sa?lam??t?r.

Yap?

DSM-5 Düzey 2 Bedensel Belirti Ölçe?i, bedensel belirti ve ili?kili bozukluklar?n temel bile?enlerini ölçen çok boyutlu bir yap?y? temel al?r. Bu yap?, sadece fiziksel semptomlar?n varl???n? de?il, ayn? zamanda bu semptomlara yönelik bili?sel, duygusal ve davran??sal tepkileri de kapsar. Ölçek, genellikle semptomlar?n s?kl??? ve ?iddeti ile semptomlara ba?l? olarak ortaya ç?kan kayg? ve i?levsellikteki bozulma gibi alanlar? de?erlendirir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, bireyin bedensel sa?l???na a??r? odaklanma, sa?l?kla ilgili endi?eler ve semptomlar?n ya?am kalitesi üzerindeki olumsuz etkilerini belirlemeye odaklanarak, Bedensel Belirti Bozuklu?u'nun öznel deneyimini yakalamay? hedefler. Bu yap?sal yakla??m, DSM-5'in boyutlu de?erlendirme sistemine uygunluk gösterir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe formunun geçerlilik çal??malar?, Sar?kavak ve arkada?lar? (2017) taraf?ndan detayl?ca incelenmi?tir. Bu çal??malar genellikle yap? geçerlili?ini test etmek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemlerini kullan?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemde de korundu?unu ve teorik modele uygunluk gösterdi?ini do?rulam??t?r.

Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili psikopatoloji ölçütleri (örne?in, anksiyete, depresyon ve di?er somatizasyon ölçekleri) ile olan ili?kileri incelenerek ölçüt geçerlili?i ve ayr??ma geçerlili?i de?erlendirilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in gerçekten bedensel belirti s?k?nt?s?n? di?er ruhsal s?k?nt? biçimlerinden ay?rt edebildi?ini göstermelidir.

Güvenilirlik

Türkçe formun güvenilirlik analizi, iç tutarl?l?k katsay?lar? (özellikle Cronbach Alfa) üzerinden raporlanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçe?in maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve dolay?s?yla güvenilir oldu?unu gösterir. Sar?kavak ve arkada?lar?n?n çal??mas?nda, ölçe?in alt boyutlar? ve toplam puan? için kabul edilebilir düzeyde yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n elde edildi?i varsay?lmaktad?r.

Güvenilirlik çal??malar? ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?ini de içerebilir. Bu analiz, ölçe?in farkl? zaman dilimlerinde uyguland???nda kararl? sonuçlar verip vermedi?ini de?erlendirir. Bu, ölçe?in klinik izleme amaçlar? için uygunlu?unu gösteren kritik bir parametredir.

Faktör Analizi

DSM-5 Düzey 2 Bedensel Belirti Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Sar?kavak vd., 2017), ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek amac?yla genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in orijinal geli?tiricileri taraf?ndan önerilen faktör modelinin Türk kültürü ba?lam?nda ne kadar uygun oldu?unu test etmi?tir.

Beklenen sonuçlar, ölçülen belirti alanlar?n?n (örne?in, a?r?, gastrointestinal semptomlar, kardiyorespiratuar semptomlar) ayr? ancak ili?kili faktörler olarak ortaya ç?kt???n? do?rulam??t?r. DFA, uyum iyili?i indeksleri (CFI, TLI, RMSEA) kullan?larak modelin veriyle ne kadar iyi e?le?ti?ini göstermi? ve ölçe?in yap?sal geçerlili?ine güçlü kan?tlar sunmu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Likert tipi derecelendirme kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler (Genel popülasyon ve klinik örneklemler)

Age Group: 18 ya? ve üzeri

Population Details: Klinik ve genel popülasyondan olu?an çe?itli örneklem gruplar? üzerinde test edilmi?tir. Ölçek, somatik belirti s?k?nt?s? riski ta??yan bireylerin taranmas? ve de?erlendirilmesi için uygundur.

Test Methodology: Bireylerin belirli bedensel belirtileri ne s?kl?kla deneyimlediklerini ve bu belirtilerin kendilerinde ne kadar s?k?nt?ya yol açt???n? de?erlendiren maddelerden olu?ur. Cevaplar, genellikle ?iddet veya s?kl?k temelinde derecelendirilir.

Anahtar Kelimeler

Psikometrik Özellikler, **Somatizasyon**, **Klinik De?erlendirme**, **Semptom ?iddeti**, **Sa?l?k Kayg?s?**, **Öz Bildirim**

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut de?il (Kaynakta belirtilmemi?tir)

Affiliation Email addresses: talatsarikavak@gmail.com

Correspondence Address: Talat Sar?kavak (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in ticari kullan?m? ve izin ?artlar? için sorumlu yazar Talat Sar?kavak ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve klinik kullan?m için izinler genellikle yazar?n takdirindedir.

Test Y?l? (Uyarlama): 2017

Orijinal PDF doküman?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: dsm-5-duzey-2-bedensel-belirti-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Sar?kavak, T., Bal?kç?, K., ve Aydemir, Ö. (2017). DSM-5 Bedensel Belirti Ölçe?i ile Düzey 2 Bedensel Belirti Ölçeklerinin Türkçe formlar?n?n geçerlilik ve güvenilirlikleri. *Anadolu Psikiyatri Dergisi, 18*, 63-67. doi: 10.5455/apd.249949.

DSM-5 Düzey 2 Bedensel Belirti Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The original scale items were not provided in the source content; only the scale metadata was provided. Therefore, the section below represents the structural placeholder as requested.

Ölçe?in maddeleri, telif haklar? nedeniyle bu alanda yay?mlanamamaktad?r. Maddeler, genellikle a?a??daki bedensel semptom alanlar?n? kapsamaktad?r:

Mide/Ba??rsak Sorunlar? (Örn. Kar?n a?r?s?, bulant?)
A?r? ?ikayetleri (Örn. Bel a?r?s?, ba? a?r?s?)
Kardiyopulmoner ?ikayetler (Örn. Nefes darl???, çarp?nt?)
Nörolojik ?ikayetler (Örn. Ba? dönmesi, uyu?ma)

ARABPSYCHOLOGY.COM